

Studeraendes upplevelser av avhandlingsskrivandet och tankar
om avhandlingens koppling till det framtida yrket

Mathilda Hagback

Magistersavhandling i pedagogik

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Åbo Akademi

Vasa, 2023

Abstrakt

Författare: Mathilda Hagback	Årtal: 2023
<p>Arbetets titel:</p> <p>Studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och tankar om avhandlingens koppling till det framtida yrket</p>	
<p>Opublicerad avhandling för magisterexamen i pedagogik</p> <p>Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier.</p>	<p>Sidantal (tot.)</p> <p>43 (50)</p>
<p>Referat</p> <p>Syftet med studien är att undersöka studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och deras tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Forskningsfrågorna är följande:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hur upplever studerande avhandlingsskrivandet? 2. Hur ser studerande på relationen mellan avhandlingen och det framtida yrket? <p>Denna undersökning är kvalitativ till sin karaktär med hermeneutik som forskningsansats. För att samla in data har fokusgruppintervjuer valts som metod. Sammanlagt 15 informanter deltog i studien och gemensamt för alla informanter är att avhandlingsskrivandet är aktuellt. Analysen av intervjuerna utfördes med hjälp av kvalitativ innehållsanalys.</p> <p>Resultaten visar att avhandlingsskrivandet upplevs av studerande som tungt, stressigt och roligt. En del informanter lyfter fram att skrivandet känns tidskrävande medan flera informanter satsar väldigt mycket på skrivandet. Förväntningarna gällande avhandlingen och skrivandet varierar så att en del informanter förväntar sig att enbart blir klara med sin avhandling medan andra förväntar sig att bli bättre på vetenskapligt skrivande. Resultaten visar att handledaren har en viktig roll och informanterna önskar reflektera tillsammans med andra studeranden i seminariegrupper. Med avseende på avhandlingens relation till det framtida yrket visar resultaten att en del informanter ser nytta med avhandlingen eftersom de kan använda temat som de skriver om. Dessutom anser några informanter att den professionella identiteten formas tack vare den forskningsbaserade lärarutbildningen och avhandlingen.</p>	
<p>Sökord</p> <p>Forskningsbaserad lärarutbildning, tutkimukseen perustuva opettajankoulutus, research-based teacher education, avhandling, tutkielma, thesis, avhandlingsskrivandet, tutkielman kirjoittaminen, writing the thesis</p>	

Innehåll

1 Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och forskningsfrågor	6
1.3 Disposition	6
2 Teoretisk referensram	7
2.1 Den forskningsbaserade klasslärarutbildningen i Finland	7
2.2 Avhandlingar i den forskningsbaserade utbildningen	10
2.3 Koppling mellan magisteravhandlingen och klassläraryrket	12
3 Metod	15
3.1 Syfte och forskningsfrågor	15
3.2 Hermeneutik som forskningsansats	15
3.3 Intervju som datainsamlingsmetod	17
3.3 Val av informanter och genomförande av undersökningen	18
3.4 Databearbetning och analys	21
3.5 Tillförlitlighet, trovärdighet och forskningsetiska aspekter	22
4. Resultat	25
4.1 Studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet	26
4.2 Relationer mellan avhandlingen och det framtida yrket	34
5 Diskussion	38
5.1 Resultatdiskussion	38
5.2 Metoddiskussion	41
5.3. Förslag på fortsatt forskning	42
Litteratur	44

Bilagor

Bilaga 1: Intervjumanual

1 Inledning

I detta kapitel presenteras inledningsvis avhandlingens bakgrund och val av tema. Därefter redovisas avhandlingens syfte och forskningsfrågor samt disposition.

1.1 Bakgrund

Hösten 2021 kom Åbo Akademi fram med nyheten om att Svenska kulturfonden donerar 2,7 miljoner euro åt universitetet (Åbo Akademi, 2021). Orsaken till att Svenska kulturfonden visade intresse för att donera summan var syftet att stärka forskningen samt undervisningen (Åbo Akademi, 2021). De tre olika utbildningslinjerna som fick dela på summan var humanistiska vetenskaper, naturvetenskaper och pedagogik och lärarutbildning (Yle, 2021). Svenska kulturfondens verkställande direktör Sören Lillkung uttryckte sig på följande sätt efter nyheten: "Lärarutbildningarna är i nyckelposition i utvecklingen av hela den svenskspråkiga utbildningsstigen. De områden som Åbo Akademi väljer att satsa på ligger dessutom nära kulturfondens ändamål och kärnuppdrag. Vi tror att den här satsningen ger god effekt på lång sikt." (Åbo Akademi, 2021).

Lärarutbildningen i Finland har fått uppmärksamhet på grund av att den är forskningsbaserad (Eklund, 2018). Den forskningsbaserade lärarutbildningen strävar efter att blivande lärare ska efter utbildningen vara både professionella och reflekterande (Eklund, 2018). Eftersom utbildningen är forskningsbaserad ska studerande även utvecklas i att vara autonoma i det kommande yrket och som lärare ska de basera sina beslut och undervisningen på forskning (Eklund, 2018). Kandidat- och magisteravhandlingen ingår i den forskningsbaserade lärarutbildningen (Jakhelln m.fl., 2019). Genom att studerande utför egna vetenskapliga studier blir de bekanta med forskningsmetoder och kan studera vidare efter att de blivit klara med magisterexamen (Eklund, 2018).

I enlighet med en tidigare studie, uppskattar studerande den forskningsbaserade utbildningen även om en del upplever att utbildningen inte är tillräckligt relevant för det kommande yrket (Eklund, 2018). I början av skrivprocessen upplevde studerande att det kändes utmanande att skriva en avhandling. Även om studerande kunde se orsaken till att avhandlingen ingår i studierna kunde de inte se kopplingen till arbetet som lärare och undervisningen. I slutet

av studierna kunde flera studerande se på skrivandet och avhandlingen på ett positivt sätt och de kände att de behärskade sitt tema väldigt ingående. Samtidigt som en del av studerande uttryckte sig positivt gentemot avhandlingen kunde en del av de studerande inte se kopplingen mellan avhandlingen och det kommande yrket. (Eklund, 2018)

Antalet sökande till lärarutbildningen har minskat från och med år 2015 (Yle, 2020). Detta har mera påverkat den finskspråkiga lärarutbildningen men den svenskspråkiga lärarutbildningen har inte heller varit opåverkad (Yle, 2020). Det är viktigt att de svenskspråkiga lärarutbildningarna lockar studerande för att nivån på undervisningen i de svenskspråkiga skolorna ska vara hög (Yle, 2019).

Med tanke på att Åbo Akademi får donationer som ska stärka forskningen och utbildningen är det viktigt att fokusera på den forskningsbaserade utbildningen från studerandes synvinkel. Eftersom avhandlingen och skrivandet av avhandlingen är en viktig del av studierna väcker den också olika tankar och reaktioner bland studerande. Känner studerande att de inte har nytta av avhandlingen och avhandlingsskrivandet kan detta påverka studerandes motivation till att bli färdiga med sina studier. Detta har jag också själv märkt i diskussioner med andra studerande. Under dessa diskussioner har det kommit fram att många studerande stressar över avhandlingsskrivandet och har svårigheter med att komma i gång samt uppehålla skrivandet. Många upplever även att de inte har nytta av avhandlingen i det kommande yrket och ser inte kopplingen till den framtida professionen. Det är inte ovanligt att studerande inte blir klara under den planerade studietiden och även flera av de som blir klara under utsatt tid tänker på avhandlingen som något som endast måste göras för att de ska kunna kliva in i arbetslivet.

Det är viktigt att få fram hur studerande upplever avhandlingsskrivandet samt vilken koppling de anser att avhandlingen har till det kommande yrket. Eftersom avhandlingsskrivandet är något som alla universitetsstuderande bör göra är det viktigt att undersöka studerandes tankar kring skrivandet. Med de resultat som kommer fram kan fortsatt forskning vidare bidra till att den forskningsbaserade lärarutbildningen kan upprätthålla en hög nivå.

1.2 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med denna studie är att undersöka studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och deras tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Intresset ligger i att dessa studerande studerar inom den forskningsbaserade lärarutbildningen. Forskningsfrågorna som har bearbetats fram från syftet är följande:

1. Hur upplever studerande avhandlingsskrivandet?
2. Hur ser studerande på relationen mellan avhandlingen och det framtida yrket?

1.3 Disposition

Avhandlingen är indelad i fem kapitel. Det första kapitlet, *1 Inledning*, ger en bakgrund till avhandlingen och information om det valda temat. Dessutom presenteras avhandlingens syfte och forskningsfrågor. Det andra kapitlet, *2 Teoretisk referensram*, beskriver hur den forskningsbaserade lärarutbildningen ser ut i Finland samt vilken historia lärarutbildningen har. I det andra kapitlet presenteras vidare en viktig del av den forskningsbaserade lärarutbildningen, nämligen avhandlingen. Slutligen presenteras kopplingen mellan avhandlingen och läraryrket. Det tredje kapitlet, *3 Metod*, presenterar avhandlingens syfte och forskningsfrågor, val av metod, genomförandet av undersökningen och analys av data. Slutligen beskrivs studiens tillförlitlighet, trovärdighet och etik. Det fjärde kapitlet, *4 resultat*, presenterar studiens resultat. I det femte och sista kapitlet, *5 Diskussion*, diskuteras studiens resultat och den valda metoden. Avslutningsvis ges förslag till fortsatt forskning.

2 Teoretisk referensram

I detta kapitel presenteras klasslärarutbildningen i Finland samt historien bakom den forskningsbaserade klasslärarutbildningen. Vidare diskuteras magisteravhandlingen samt kopplingen mellan magisteravhandlingen och klassläraryrket.

2.1 Den forskningsbaserade klasslärarutbildningen i Finland

Den grundläggande utbildningen i Finland är allmänbildande och utbildningens längd är nio år (OAJ, 2020). Utbildningen regleras i den finska lagen det vill säga i lagen om den grundläggande utbildningen (FINLEX, 2003). Lärare som jobbar i de finska skolorna inom den grundläggande utbildningen i årskurserna 1–6 är oftast klasslärare (OAJ, 2020). För att dessa lärare inom den grundläggande utbildningen ska ha formell behörighet bör de ha en magisterexamen (Niemi, 2011).

I Finland utbildar sig blivande klasslärare, som kommer att jobba inom grundskolan, genom studier vid ett universitet och studierna baserar sig på en forskningsbaserad lärarutbildning (Eklund, 2019). Universitet definieras som läroanstalter där studerande kan avlägga lägre eller högre högskoleexamina (Statistikcentralen, 2017). Dessutom kan vetenskapliga fortsättningsstudier ske vid universitet det vill säga licentiat- eller doktorsexamina (Statistikcentralen, 2017). I Finland finns det totalt 13 universitet (Undervisning- och kulturministeriet, u.å.). Vid åtta av dessa är det möjligt att utbilda sig till klasslärare varav två universitet erbjuder utbildning på svenska, Åbo Akademi samt Helsingfors universitet (Opintopolku, 2023).

Uno Cygnaeus var den första personen i Finland som grundade en högskola där blivande lärare, män som kvinnor, som skulle jobba i grundskolan, kunde utbilda sig (Tirri, 2014). Detta skedde år 1863. Tyska och schweiziska lärare inspirerade Cygnaeus vilket ledde till att lärarutbildningen innehöll både praktiska ämnen samt religion. Under den här tiden var läraryrket ett väldigt uppskattat yrke i samhället och lärare kunde även få som uppdrag att ordna kulturella aktiviteter i de lokala kommunerna. I slutet av 1800-talet fick skolan även större uppdrag i att lära ut en mer allmän utbildning åt skolelever samt bidra med litteratur. (Tirri, 2014)

Ändringen till att utbildningen började ske vid ett universitet skedde under 1970-talet och utbildningen genomgick en större förändring år 1979 då hela utbildningsprogrammet förnyades så att alla studerande som avlägger en klasslärarutbildning får en magisterexamen (Eklund, 2019). Ändringen kom med en längre utbildningstid, till och med fyra till fem års studietid (Tirri, 2014). Genom förändringen fick den allmänna läran om undervisning och utbildning större fokus och inställningen till utbildningen blev mera påverkad av forskning eftersom målet var att få ett mera jämlikt professionellt kunnande åt studerande (Eklund, 2019). Ändringen skulle ge en mera enhetlig grund i den utbildning som ges i grundskolan samt utveckla lärarstuderandes professionella kunnande även på en akademisk nivå (Tirri, 2014).

Under 1970-talet var målet att skapa jämlika möjligheter för alla att få en utbildning och genom detta även högre välstånd för nationen (Tirri, 2014). Utbildningen i sig sågs som en satsning på människornas färdigheter och kompetenser. Under 1980-talet kom lagstiftningsreformationerna med ändringar vilket ledde till att en ny trend uppstod under 1990-talet. Denna trend möjliggjorde att lärarna hade mera påverkan på det egna arbetet och skolsamfundet började fatta mera beslut. Den nationella läroplanen hade sin roll i att ge lärare grundvärden medan lärarnas autonomi innebar större behov av pedagogisk kompetens. (Tirri, 2014)

Den forskningsbaserade lärarutbildningen ska stöda studerande att utvecklas till autonoma lärare som kan både använda sig av forskning genom att basera sitt tänkande på forskning och producera ny forskning (Munthe & Rogne, 2015). Dessutom ska de vara rationella i sitt tänkande (Munthe & Rogne, 2015). Även universiteten i Finland är till en viss grad autonoma vilket leder till att varje universitets läroplan för den forskningsbaserade lärarutbildningen kan variera i jämförelse med varandra (Niemi & Jakku-Sihvonen, 2011). Finlands undervisnings- och kulturministerium har dock gett rekommendationer om att de tillsammans med de pedagogiska fakulteternas dekaner samt direktörer träffas regelbundet (Niemi & Jakku-Sihvonen, 2011). Detta leder till att det finns vissa gemensamma linjer i de forskningsbaserade lärarutbildningarna (Niemi & Jakku-Sihvonen, 2011).

Jakhelln m.fl. (2019) lyfter fram att den forskningsbaserade lärarutbildningen har fyra olika kännetecken. Det första är att utbildningen leds av forskning det vill säga att utbildningen är ämnesorienterad och utvecklas vidare tack vare förståelsen för forskning (Jakhelln, m.fl, 2019). Det andra är att utbildningen utvecklar studerandes förståelse av forskningsprocessen samt förståelsen av de resultat som forskningen får fram (Jakhelln, m.fl, 2019). Toom m.fl. (2010) nämner att utvecklingen till att kunna tänka forskningsbaserat sker genom att studerande från första början läser forskningsbaserad litteratur och skriver forskningsbaserade uppsatser.

På detta sätt blir studerande även bekanta med metoder som används i forskning (Toom m.fl., 2010).

Det tredje som kännetecknar den forskningsbaserade utbildningen är att den baserar sig på forskning (Jakhelln m.fl., 2019). Toom m.fl. (2010) påpekar att forskningsbaserad lärarutbildning innebär att alla kurser som hör till utbildningen är kopplade till forskning. Det fjärde kännetecknet som Jakhelln m.fl. (2019) lyfter fram är att studerande utvecklas systematiskt i vad lärande är.

Lärarutbildningen bygger på tanken om att utbildningen är autonom och att utbildningen inte slutar då studeranden får examen och blir klasslärare (Tirri, 2014). Det handlar i stället om livslångt lärande och även om lärare är i arbetslivet kommer de fortfarande att fortsätta utvecklas i yrket (Tirri, 2014). Målet är att det pedagogiska tänkandet som utvecklas under utbildningen stöder sig på forskning och kunnandet i att sammanföra forskning med de utmaningar som kommer fram i det verkliga yrket (Tirri, 2014). Enligt Krokfors m.fl. (2006) är det pedagogiska tänkandet därmed i fokus i den forskningsbaserade lärarutbildningen.

I dagsläget är målet med den forskningsbaserade klasslärarutbildningen bland annat att utveckla studerandes kritiska tänkande vilket i sig leder till att studerande utvecklas i att reflektera över sitt eget kunnande i rollen som professionell lärare (Haagensen m.fl., 2020). Detta stöds genom att studerande blir bekanta med forskningsmetodik och vidare utvecklar sitt kunnande genom att skriva egna kandidat- och magisteravhandlingar (Haagensen m.fl., 2020). Lärare som undervisar lärarstuderande bör ha doktorsexamen (Aspfors m.fl., 2021). Målet med den forskningsbaserade undervisningen är även att utveckla studerandes förmåga att uppmärksamma problem som de kan stöta på i yrket som lärare och kunna analysera dessa (Niemi, 2011).

Klasslärare förväntas utvecklas i analytiskt och kritiskt tänkande på ett personligt plan men utöver detta förväntas den forskningsbaserade utbildningen utveckla studerande i att kunna diskutera till exempel utvärdering med de blivande kollegorna samt att kunna vidareutveckla det systematiska tänkandet tillsammans med andra (Hansén & Eklund, 2014).

Bologna processen innebar förnyelser i internationella läroplaner och detta ledde även till en förändring i Finland (Niemi & Jakku-Sihvonen, 2011). Från och med Bologna processen blev rekommendationen på lärarutbildningen fem år (Toom m.fl., 2010). Fem år studier innebär 300 studiepoäng (Niemi & Jakku-Sihvonen, 2011). Enligt Toom m.fl. (2010) ger utbildningens läng och mångsidighet de blivande lärarna kunskaper i att göra beslut som de sedan vid behov ska kunna motivera inför till exempel kollegor eller föräldrar. Detta stöds genom att den

forskningsbaserade lärarutbildningen utvecklar kunskaper i att skriva akademiskt samt begripa pedagogiskt innehåll (Toom m.fl., 2010).

Klasslärarstudierna innefattar åtminstone 60 studiepoäng i pedagogik och dessa genomförs i form av kurser i utbildning och didaktik (Hansén & Eklund, 2014). Studierna innehåller även praktik. Klasslärarstuderandes behörighet täcker både ämnesdidaktik samt pedagogisk utbildning tack vare huvudämnet som är pedagogik och studier i de ämnen som lärs ut i skolorna. Utöver detta får studerande även välja mellan olika ämnen som de specialiserar sig i. (Hansén & Eklund, 2014)

Enligt Haagensen m.fl. (2020) har klasslärarstuderande obligatoriska praktiker i övningsskolor, där flesta av praktikerna hålls. Studerande får även erfarenhet från fältskolor genom obligatorisk praktik (Haagensen m.fl., 2020). Ett exempel på en övningsskola är den svenskspråkiga Övningsskolan i Vasa (Vasa Övningsskola, 2020). Totalt finns det tio övningsskolor i Finland som upprätthålls i nära relation till universitetens lärarutbildning och dessa skolor är universitetens utvecklingskolor (Vasa Övningsskola, 2020). Universitetets lektorer och skolans lärare samarbetar och dessa samarbeten ger möjlighet till en övervakning av klasslärarstuderande (Haagensen m.fl., 2020). Toom m.fl. (2010) poängterar att praktikerna går ut på att lärarstuderande har diskussioner där de reflekterar med skolans lärare samt universitetens lektorer. Studerande bör reflektera över sitt eget agerande samt medstuderandes och dessa praktiker rapporteras genom att koppla teori med praktik i slutrapporter (Toom m.fl., 2010).

Enligt Lavonen (2020) möter den forskningsbaserade lärarutbildningen nya utmaningar med tanke på de frågor som ställs i skolan det vill säga hur skolan ska se ut för att eleverna ska klara sig i framtiden med de kunskaper som de lär sig i dag. Utöver detta behöver man också fundera kring vilka kunskaper lärare bör ha för att de ska kunna undervisa elever för deras kommande framtid (Lavonen, 2020).

2.2 Avhandlingar i den forskningsbaserade utbildningen

Enligt Avhandlingsguiden (2022) är en magisteravhandling en del av en högre högskoleexamen och ett examensarbete. Likaså är en kandidatavhandling ett examensarbete men inom den lägre högskoleexamen. Vid Åbo Akademi omfattar kandidatavhandlingen medräknat seminarier sammanlagt 10 studiepoäng medan magisteravhandlingen omfattar 30 studiepoäng. (Avhandlingsguiden, 2022)

Kandidatavhandlingar vid Åbo Akademi skrivs på svenska, danska eller norska (Avhandlingsguiden, 2022). Magisteravhandlingar skrivs också på svenska, danska eller norska och abstraktet bör vara skrivet på samma språk som avhandlingen. I vissa fall kan magisteravhandlingen även skrivas på engelska och i så fall bör skribenten anhänga om det. På ett annat främmande språk än de ovannämnda kan avhandlingen skrivas med samtycke av dekanus. Ifall den högre högskoleexamen skrivs på engelska eller att annat främmande språk bör abstraktet vara skrivet på samma språk som avhandlingen är skriven men en svensk sammanfattning med ungefär 5000 tecken utan mellanslag ska finnas i avhandlingen. (Avhandlingsguiden, 2022)

Inom den forskningsbaserade lärarutbildningen skriver studerande både kandidatavhandlingar och magisteravhandlingar med fokus på undervisning (Jakhelln m.fl., 2019). Genom att skriva dessa avhandlingar kommer studerande att bidra med egen forskning (Jakhelln m.fl., 2019). Avhandlingsskrivandet både på kandidat- och magisternivån baserar sig på forskning och arbetet görs självständigt (Hansén m.fl., 2015). Även om avhandlingsskrivandet sker självständigt har alla lärarstuderande en handledare under den tiden som de skriver (Avhandlingsguiden, 2022). Handledaren bör ha magisterexamen men kan även ha högre utbildning (Avhandlingsguiden, 2022).

För att komma i gång med avhandlingsskrivandet bör studerande inledningsvis välja ett tema (Lunenburg & Irby, 2008). För en del av studerande är detta enkelt medan för andra kan valet av tema vara utmanande eftersom studerande kan känna att de bör komma på ett nytt och unikt tema. Detta är dock inte meningen eftersom ingen forskning är totalt unik utan forskning baserar sig alltid till viss grad på annan forskning. Forskning som baserar sig på redan gjord forskning kan vara till nytta eftersom den bygger på redan framkommen forskning och kan således vidareutveckla kunskapen inom ett specifikt område. Detta kan ske genom att data samlas av nya deltagare. Ett annat alternativ är att använda ny metodik. (Lunenburg & Irby, 2008)

Enligt Toom m.fl. (2010) är den forskningsbaserade magisteravhandlingen ett formellt dokument. Avhandlingen producerar och presenterar ny kunskap och en viktig del av den kunskap som kommer fram är att framföra forskningsbaserad teori och praktik (Toom m.fl., 2010). Avhandlingen som studerande skriver har en koppling till skolrelaterade ämnen och kan även vara del av ett större forskningsprojekt (Niemi, 2011).

Hansén m.fl (2015) lyfter fram att avhandlingsskrivandet utvecklar studerandes kunskaper i att behärska forskningsmetoder. Utöver detta blir studerande starkare i att systematiskt analysera och tänka kritiskt samt kunskaperna i att utvärdera och tolka stärks

(Hansén m.fl., 2015). Genom att skriva en avhandling visar studerande att de behärskar kunskaper i att få fram ett viktigt och specifikt problem som de sedan utvecklar till ett syfte med forskningsfrågor (Dufour, 2004). Vidare innebär rätta metodval att studeranden kan samla in data som de sedan analyserar för att få fram resultat (Dufour, 2004).

Då akademisk text produceras bör skrivaren vara neutral och tydlig med att framföra vad i texten handlar om egen tolkning och vad som baserar sig på annan forskning (Dufour, 2004). Hansén m.fl. (2015) och Aspors m.fl. (2021) lyfter fram att i relation till avhandlingsskrivandet finns seminarier där lärarstuderande både presenterar sin avhandling och argumenterar för den.

2.3 Koppling mellan magisteravhandlingen och klassläraryrket

I tidigare kapitel har det framkommit att blivande klasslärare studerar vid universitet och studierna baserar sig på en forskningsbaserad klasslärarutbildning. För att klasslärarstuderande ska bli behöriga bör de skriva en magisteravhandling.

Toom m.fl (2020) nämner att trots att lärarstuderande skriver sina egna avhandlingar och kommer med egen forskning är målet inte med avhandlingen att enbart ”producera” nya forskare. Målet är även att utveckla studerandes kunskaper så att de genom att observera sina framtida elever kan analysera elevernas tänkande och därmed basera på forskning vilket stöder det pedagogiska arbetet som läraren gör (Toom m.fl., 2020). Dufour (2004) noterar även att skrivandet av avhandlingar kan vara början på en akademisk karriär inom forskning.

Hansén m.fl. (2012) lyfter fram att den forskningsbaserade lärarutbildningen har stött på ett dilemma där praktiken å ena sidan ses som vägen till att bli lärare men å andra sidan ses som nyttig bara ifall den baserar sig på forskning. Det finns en modell som förklarar hur dessa två perspektiv ger en stark grund för att utbilda professionella lärare. Modellen handlar om tre olika aspekter. Den första aspekten handlar om handling. Handlingen sker i tre olika skeden från att planera undervisningen, till att vara i växelverkan med eleverna och slutligen till det skede där handlingarna som blivit gjorda i klassen utvärderas. Utvärderingarna som sker i efterhand utvecklar studerande eftersom utvärderingarna sker genom kritiskt tänkande och ger utrymme för att studerande ska kunna utveckla flera olika sätt att undervisa. Dock bör dessa utvärderingar ske i samband med den teori och forskning som studerande blivit bekanta med under studierna då dessa ger grund för handlandet. (Hansén m.fl., 2012)

Den andra aspekten handlar om tänkande på en första nivå (Hansén m.fl., 2012). Teorier på denna nivå grundar sig på objektteorier. Målet är att hitta problem i klassrummet och komma på lösningar på dessa problem. På denna nivå handlar objektteorierna således om mera allmänna förståelser för vad som sker i undervisningen och hur dessa problem ska kunna lösas. (Hansén m.fl., 2012)

Den tredje aspekten handlar om tänkandet på den andra nivån (Hansén m.fl., 2012). Det handlar om tänkande på en djupare nivå. På denna nivå kopplas objektteorierna ihop med abstraktare modeller. Målet är att lärarstuderande ska kunna tänka och reflektera kritiskt vilket leder till att de är självständiga och kan koppla det som sker i klassrummet med den kunskap och förståelse som studerande har om teori och praktik. Målet är således att den förståelse och de problemlösningar som studerande använder i praktiken baserar sig på professionellt kunnande. Magisteravhandlingsskrivandet har en viktig roll i att en studerande ska kunna utveckla sitt tänkande på den andra nivån. Skrivandet av avhandlingen utvecklar studerandes kunnande i att göra beslut som baserar sig på rationellt tänkande och argument som står på en rationell grund. (Hansén m.fl., 2012)

Studerande blir under magisterstudierna mera insatta i vad forskningsmetodik handlar om (Jakhelln m.fl., 2019). Den kunskap som studerande får om forskningsmetodik kan hjälpa studerande att skriva den egna avhandlingen eftersom de förstår hur avhandlingen byggs upp. Datainsamlingsmetoder såsom till exempel intervju och analysmetoder i statistik är en del av forskningsmetodiken som studerande bör behärska efter metodkurserna och avhandlingsskrivandet. Efter magisterstudierna och avhandlingsskrivandet erfar dock få studerande att kunskapen som de fått kan användas utanför universitetsstudier. Således kan studerande uppleva att det inte går att basera skolrelaterade projekt på forskningsmetodik. Dock kan studerande erfar att de har fått kunskaper i hur de söker fram information och hur de förhåller sig kritiskt till den information som de söker. Samtidigt kan den forskningsbaserade lärarutbildningen kännas som otillräcklig för att studerande ska lära allt som de bör kunna i yrket som lärare. (Jakhelln m.fl., 2019)

I en tidigare undersökning kom fram att en del av de finländska studerande inte såg en stark koppling mellan avhandlingsskrivandet och klassläraryrket (Jakhelln m.fl., 2019). Även om en del av studerandena inte såg kopplingen fanns det vissa studeranden som kunde se kopplingen mellan sin avhandling och det kommande arbetet som lärare. Avhandlingens tema bör vara kopplat till undervisning och utbildning men studerande får själv avgöra och välja

vilket tema de vill göra forskning om (Puustinen, 2018). Ifall studerande såg en koppling mellan sin avhandling och det kommande yrket hade de ett större intresse för det valda temat och kopplade samman den information som de fått fram i avhandlingen med arbetet som lärare. Teman som studerande skriver sina avhandlingar om, blir ofta teman som studerande behärskar väl efter skrivprocessen. Orsaken till att studerande efter avhandlingsskrivandet behärskar temat är att de blir insatta i det under forskningsprocessen. (Jakhelln m.fl., 2019)

Tidigare forskning visar att lärarstuderande utvecklar sitt kritiska tänkande under utbildningen (Hansén m.fl., 2012). I en studie undersöktes det kritiska tänkandet hos de nyblivna lärarna. Undersökningen visade att en del av de nyblivna lärarna fortfarande använde kritiskt tänkande i sitt arbete medan en del inte reflekterade över sitt arbete vilket ledde till mindre kritiskt tänkande. De nyblivna lärare som reflekterade hade således nytta av den forskningsbaserade utbildningen eftersom de under den lärt sig om forskningsbaserade arbetssätt. (Hansén m.fl., 2012)

Under avhandlingsskrivandet kan en del studerande utveckla sitt eget sätt att tänka tack vare att de utvecklar en kritisk reflektion (Jakhelln m.fl., 2019). Detta leder till att studerande reflekterar mera och ifrågasätter till och med redan framkommen forskning. Det kritiska tänkandet kan även få vissa studerande att se en koppling mellan forskningsbaserat tänkande och det kommande läraryrket. Kopplingen mellan teori och praktik kan leda till att forskningens betydelse ses i det framtida yrket och forskningen är något som underlättar lärandet. (Jakhelln m.fl., 2019)

3 Metod

I detta kapitel presenteras inledningsvis syfte, forskningsfrågor och forskningsansats. Därefter beskrivs datainsamlingsmetod, informanter, undersökningens genomförande och analys av data. Slutligen beskrivs studiens tillförlitlighet och trovärdighet samt forskningsetiska aspekter.

3.1 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med denna studie är att undersöka studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och deras tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Intresset ligger i att dessa studerande studerar inom den forskningsbaserade lärarutbildningen. Forskningsfrågorna är följande:

1. Hur upplever studerande avhandlingsskrivandet?
2. Hur ser studerande på relationen mellan avhandlingen och det framtida yrket?

3.2 Hermeneutik som forskningsansats

Enligt Fejes och Thornberg (2019) är metodansatser en del av all forskning. Ordet metodansats kan tolkas djupare genom att dela upp ordet. Begreppet metod handlar om till exempel intervjuer eller enkäter, det vill säga sättet att samla in data. Denna data som samlas in är material som sedan analyseras. Materialet kan vara i form av till exempel intervjuutskriften. Genom att bearbeta data studeras likheter och skillnader och teman eller kategorier kan identifieras. Begreppet metodansats handlar däremot om en större helhet. Metodansatsen handlar om mera bestämda sätt att både samla in data och analysera den. Dessa bestämda sätt bygger på ett logiskt sammanhang och bör kunna besvaras ur en vetenskapsfilosofisk synvinkel. (Fejes & Thornberg, 2019)

Valet av metodansats påverkas av vad och hur, det vill säga av att vad som studeras, hur det studeras och hur det analyseras (Fejes & Thornberg, 2019). I denna studie undersöks

studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och tankar om kopplingen till det framtida yrket. På basen av detta har hermeneutik valts som ansats.

Olsson och Sörensen (2011, s. 162) skriver: ”Enligt hermeneutiskt synsätt kan tänkande och förståelse inte studeras isolerat, utan det är alltid en människa med bakgrund och tidigare erfarenheter som tänker och förstår någonting.”. Ordet hermeneutik betyder att tolka (Barbosa da Silva & Wahlberg, 1994). Enligt Ödman (2007) är ordet tolka ett verb som i sin enkelhet betyder att tolka eller översätta men som i praktiken handlar om att förmedla kommunikation. Westlund (2015) beskriver att hermeneutik handlar om tolkning, förståelse och förmedling. Ordet förstå bygger på prepositionen *före* och verbet *stå* och handlar om att stå framför något för att kunna se det tydligare vilket i sig leder till att ordet förstå handlar om att få förståelse för frågan *varför* (Ödman, 2007). I hermeneutik söks efter ett budskap som visar upplevelsen av ett fenomen och den kunskap som fås ökar förutsättningarna för förståelse (Barbosa da Silva & Wahlberg, 1994). Dahlin-Ivanoff och Holmgren (2017) lyfter vidare fram att hermeneutiken kräver att forskaren är medveten om vilken förförståelse hen har eftersom hermeneutiken handlar om förståelse, vilket i en dialog är beroende av tolkning.

I denna studie undersöks studerandes upplevelser och tankar av avhandlingen och skrivandet av den. För att dessa upplevelser och tankar ska kunna förmedlas vidare måste utsagorna tolkas. Tolkningen leder vidare till förståelse som sedan leder vidare till förmedling. Det är viktigt att helheten det vill säga hela människans bakgrund och tidigare erfarenheter tas i beaktande. Således stämmer det hermeneutiska synsättet väl med studien eftersom de som har blivit intervjuade har delat med sig information som är aktuell för det fenomen som studeras.

Hermeneutiken kan indelas i tre riktningar: existentiellt inriktad hermeneutik, misstankens hermeneutik och allmän tolkningslära (Westlund, 2015). Existentiellt inriktad hermeneutik handlar om att forskaren ska förstå författaren som står bakom texterna och utsagorna. Fokuset ligger på att forskaren använder empati och inlevelse som redskap för att förstå den andra. Misstankens hermeneutik handlar om att forskaren vill förstå ett fenomen som en text handlar om. Fokuset kan till exempel ligga på att räkna hur många gånger ett ord förekommer för att tolkningen ska kunna bevisas. Den allmänna tolkningsläran är inte bunden till ett viss sorts empiriskt material. En tolkning inom denna riktning måste stämma överens med helheten och fokuset ligger på förståelsen av budskapet. (Westlund, 2015)

I denna studie är den allmänna tolkningsläran utgångspunkt eftersom de tolkningar som sker ska bidra till att budskapet förstås.

3.3 Intervju som datainsamlingsmetod

Studier som görs för att undersöka någonting är antingen kvalitativa eller kvantitativa (Trost, 2010). Kvalitativa undersökningar används då det finns intresse för till exempel förståelse av människans reaktioner. Kvantitativa undersökningar blir aktuella då frekvenser och procentuella värden är i fokus. Kvantitativa undersökningar handlar således om *hur ofta*, *hur många* eller *hur vanligt* medan kvalitativa undersökningar handlar om förståelse och att hitta mönster. (Trost, 2010)

I denna studie ligger intresset på att förstå studerandes upplevelser och hitta likheter och skillnader i studerandes svar vilket leder till att en kvalitativ undersökning blir aktuell. Datainsamlingsmetoder är metoder med hjälp av vilka problem kan lösas och ny kunskap kan komma fram (Holme & Solvang, 1997). Datainsamlingsmetoder som räknas till kvalitativa undersökningar är till exempel intervjuer, fokusgrupper, fallstudier, observationer och skrivna berättelser (Olsson & Sörensen, 2011).

Inom kvalitativa intervjuer handlar det om att försöka upptäcka och förstå till exempel egenskaper eller innebörder och vad det är som händer (Svensson & Starrin, 1996). I en kvalitativ intervju kommer kunskapen att produceras tack vare det sociala mötet mellan den som intervjuar och de som blir intervjuade (Svensson & Starrin, 1996). Enligt Lantz (2007) bygger det sociala samspelet som sker mellan den som intervjuar och de som blir intervjuade på följdfrågor vilket ställer krav på att den som intervjuar bör förstå de föregående svaren. För att förståelse ska uppstå kommer det oundvikligen finnas plats för tolkning, vilket i sig är subjektivt och påverkas av förväntningar, önskningar och erfarenheter som finns från tidigare (Lantz, 2007).

I denna studie har intervju valts som datainsamlingsmetod och mera specifikt fokusgruppsintervju. Kvale och Brinkmann (2009) lyfter fram att det som är mittpunkten i en fokusgruppsintervju är att temat diskuteras från flera olika synpunkter och slutresultatet ska avslöja olika sätt att förstå och uppleva företeelser.

Enligt Dahlin-Ivanoff och Holmgren (2017) handlar fokusgruppsintervjuer och fokusgruppsdiskussioner om olika saker. I fokusgruppsintervjuer sker en gruppledd medverkan och det finns en intervjuare som intervjuar gruppmedlemmarna och försöker få svar på särskilda frågor (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). Fokusgruppsdiskussioner handlar däremot mera om interaktionen mellan gruppmedlemmarna och ingen leder diskussionen (Dahlin-Ivanoff &

Holmgren, 2017). I materialet i denna undersökning och som jag har fått ta del av, finns tydligt beskrivna frågor som blivit besvarade av informanterna. Således handlar det om en fokusgruppintervju.

3.3 Val av informanter och genomförande av undersökningen

Informanterna som deltog i fokusgruppsintervjun har olika studieinriktningar. Totalt har 19 informanter intervjuats och den gemensamma nämnaren för 18 av dessa är att de studerat vid ett universitet och läst pedagogik. En informant har inte angett information om sin utbildningslinje, medan de övriga studerar till klasslärare, speciallärare, modersmåslärare, ämneslärare i textilslöjd med klasslärarstudier som biämne eller har allmän pedagogik. I denna studie kommer jag att analysera 15 informanters svar. Dessa 15 informanter har alla studerat inom den forskningsbaserade klasslärarutbildningen eller speciallärarutbildningen. Avgörande är inte ifall informanterna läst dessa som huvud- eller biämne utan att de studerat på någon av dessa två utbildningslinjer. Således har jag uteslutit de informanter som läst allmän pedagogik eller specialiserat sig till ämneslärare utan klasslärar- eller speciallärarstudier som biämne. Gemensamt för de valda 15 informanterna är de vid tidpunkten för intervjun skriver en avhandling, en del skriver kandidatavhandling och en del skriver magisteravhandling. Från undersökningens synvinkel har det ingen betydelse ifall informanten skriver kandidat- eller magisteravhandling så länge som de övriga kriterierna uppfylls. Utöver att studerande skriver alla på en avhandling har de alla också deltagit på en skrivverkstad. Skrivverkstaden sker under sommartid och erbjuds som extra stöd åt studerande.

Halkier (2010) lyfter fram att en ideal gruppstorlek för en fokusgruppintervju är maximalt 12 deltagare. För känsliga ämnen kan det vara skäl att använda mindre grupper även om dessa grupper kan riskera att ge mindre variation med tanke på färre synpunkter om ämnet. Större grupper kan bra användas ifall det är frågan om ett projekt, det sociala samspelet inte är i fokus och ämnet i sig inte är personligt. Större grupper kommer med större sannolikhet att ge uttryck för flera synpunkter. (Halkier, 2010)

Ifall fokusgrupp används för att samla in data är det skäl att använda tillräckligt många fokusgrupper (Halkier, 2010). Detta gäller speciellt ifall fokusgrupp är det enda sättet att samla in data. I denna studie har fem olika fokusgrupper bildats (Halkier, 2010). Vid intervjusituationen har fyra fokusgrupper bildats med fyra informanter och en fokusgrupp med

tre informanter. Som det tidigare framkommit har inte alla 19 informanter analyserats i denna studie. Från fokusgrupp ett har tre informanters svar analyserats, från fokusgrupp två har två informanters svar analyserats, från fokusgrupp tre har tre informanters svar analyserats och från fokusgrupp fyra samt fem har alla informanters svar analyserats.

Med flera informanter kommer flera synpunkter och eftersom ämnet inte är särskilt personligt passar det bra med större fokusgrupper. Ett alternativ skulle ha varit att gruppera informanterna i mindre grupper med avseende på om de skrev kandidat- eller magisteravhandling. Eftersom kandidatavhandlingen kan anses vara en bra övning till magisteravhandlingen beslöt jag mig för att ta informanter från båda grupperna. Dessutom kan en färdig utexaminerad lärare ha nytta av både sin kandidat- och magisteravhandling.

Då grupper samlas för att diskutera särskilda teman eller ämnen och det ingår en så kallad ledare som leder gruppen fokuserat genom temat kallas detta för fokusgruppmetoden (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). Under en diskussion som fokusgruppen har, är målet inte att komma fram till ett visst beslut eller samtycke utan få fram den mångsidighet som gruppen har (Olsson & Sörensen, 2011). I denna undersökning har syftet inte varit att få fram deltagarnas samtycke om ämnet utan målet har varit att få fram de olika åsikterna och erfarenheterna som deltagarna har om avhandlingsskrivandet.

För att en fokusgrupp ska kunna uppstå, bör olika val tas i beaktande (Halkier, 2010). Först och främst bör forskaren bestämma ifall gruppen ska vara sammansatt eller segmenterad. Ifall gruppmedlemmarna är lika vad gäller exempelvis ålder och social bakgrund är gruppen sammansatt. Ifall gruppmedlemmarna är olika vad gäller ålder och social bakgrund är gruppen segmenterad. (Halkier, 2010)

Ett annat val som forskaren bör göra i samband med bildandet av fokusgruppen är ifall informanterna ska känna varandra (Halkier, 2010). Å ena sidan kan fokusgrupper med informanter som inte känner varandra bli mer trygga och deltagarna vågar uttrycka sig eftersom de möjligtvis inte blir konfronterade i situationen. Å andra sidan kan en fokusgrupp där informanterna känner varandra göra att de känner sig trygga i att delta i diskussionen. (Halkier, 2010)

Fokusgruppen ska bygga på både homogenitet och heterogenitet (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). Homogenitet handlar om att de medlemmar som utgör gruppen bör ha liknande upplevelser av temat som diskuteras för att det ska uppstå diskussion. Homogenitet är således i större fokus än heterogenitet. Heterogenitet behövs även eftersom med den kommer

mångfald och det uppstår skillnader mellan medlemmarna. Kunskapen kring temat är viktig eftersom forskaren är ute efter medlemmarnas åsikter och erfarenheter. Ju mer kunskap och perspektiv medlemmarna har, desto bättre diskussion uppstår och leder till bättre resultat från forskarens synpunkt. (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017)

Gruppmedlemmarna som deltagit i denna studie är av olika åldrar och gruppen är därmed segmenterad. Samtidigt uppfyller gruppen homogenitet eftersom alla har liknande bakgrund inom universitetsstudier då de är klasslärar- eller speciallärarstuderande. Ifall gruppen är homogent segmenterad kan diskuteras. Heterogeniteten kommer fram eftersom deltagarna har olika många studieår, haft olika handledare och studerat med olika studeranden.

Enligt Dahlin-Ivanoff och Holmgren (2017) kommer inom fokusgruppmetoden ny kunskap fram och denna kunskap bygger på gruppmedlemmarnas förståelse för det som de upplevt i samband med de andra medlemmarna. Den gemensamma förståelsen för varandras upplevelser står i fokus och de individuella upplevelserna som kommer fram lägger grund för förståelse (Dahlin-Ivanoff & Holmgren, 2017). I intervjumaterialet framkommer att även om det är viktigt att få fram individernas upplevelser om avhandlingsskrivandet, ligger stor vikt på vilken helhet som skapas av gruppmedlemmarnas diskussion kring temat.

Informanterna i denna studie deltog i en skrivverkstad där de hade möjlighet att delta i fokusgruppsintervjuerna. Informanterna indelades i fokusgrupper och intervjuerna ordnades i ett bibliotek. Totalt var det fem olika fokusgrupper och varje fokusgrupp hade mellan tre till fyra deltagare. Informanterna undertecknade en samtyckesblankett vid tillfället. Informanterna fick läsa igenom instruktionerna och blev informerade om att det insamlade materialet skulle användas som forskningsunderlag i *Akademisk skrivhandledning i avhandlingsskrivandet*. Informanterna öppnade fem kuvert som var numrerade från 1 till 5. Dessa fem kuvert innehöll fem olika teman: introduktion, avhandlingsskrivande, förväntningar, skrivverkstäder och relationen mellan avhandlingsskrivandet och framtida yrket. Informanterna öppnade kuverten i kronologisk ordning med kuvert 1 som första. Den informant som öppnade kuvertet blev ordförande för diskussionen och hade som uppdrag att leda diskussionen framåt kring temat och säkerställa att alla fick ordet. Alla informanter agerade som ordförande minst en gång. Under diskussionen skulle informanterna starta en diktafon för att spela in diskussionen. Diktafonen sattes igång redan innan första kuverten öppnades och fram till att fokusgruppen var klar. Därefter inlämnades diktafonen till forskargruppen.

3.4 Databearbetning och analys

För att komma fram till resultat inom kvalitativ forskning arbetar forskaren aktivt med data, organiserar data, delar data till mindre enheter, kodar data och försöker leta efter mönster (Fejes & Thornberg, 2019). Eftersom mängden data ofta är stor kan meningsskapandet vara en utmaning (Fejes & Thornberg, 2019). Analysen ska vidare skilja mellan det betydelsefulla och icke betydelsefulla samt hitta de mönster som har betydelse (Fejes & Thornberg, 2019). Enligt Olsson och Sörensen (2011) är innehållsanalys ett bra tillvägagångssätt för analys av dokument i skriven form men även för dokument som återger det som blivit talat. Bell (2016) menar vidare att innehållsanalys är ett hjälpmedel för att analysera frekvenser och användningen av ord och begrepp för att kunna förstå innebörden och betydelsen i dokument.

Innehållsanalys är det tillvägagångssätt som är lämplig i denna studie eftersom data som analyseras är i form av text som baserar sig på det som blivit uttalat. Enligt Olsson och Sörensen (2011) är objektet i innehållsanalysen det innehåll som kommer fram i kommunikationen. Eftersom objektet i denna undersökning är innehållet i vad informanterna i fokusgruppen diskuterar stöder detta valet av innehållsanalys. Innehållsanalysen möjliggör för forskaren att hitta dolda meningar i den skrivna texten av det som blivit kommunicerat, vilket i sig leder till att forskaren inte behöver gissa sig fram utan texten framställer till exempel speciella ord som visar vad som är relevant (Denscombe, 2018). Dessutom kan värderingar som kommer fram i texten avslöja olika positiva och negativa åsikter om saker (Denscombe, 2018).

Analysen av data börjar med att forskaren transkriberar allt det som har inspelats (Halkier, 2020). Därefter bör forskaren sortera materialet i olika teman och under de olika teman bildas vidare olika kategorier (Dahlin-Ivanoff, 2017). Det är viktigt att analysen av materialet sker genom att ta forskningsfrågorna hela tiden i beaktande (Dahlin-Ivanoff, 2017). I denna studie har det inspelade materialet transkriberats och av det transkriberade materialet har sedan större teman och mindre kategorier sorterats fram för att få svar på forskningsfrågorna. Efter att olika teman och kategorier skrivits fram ska dessa sammanfattas och illustreras med citat (Dahlin-Ivanoff, 2017). I denna studie har materialet inledningsvis sammanfattats i större teman och kategorier och därefter har dessa illustrerats med hjälp av citat. Resultaten av analysen framträder i kapitel fyra.

3.5 Tillförlitlighet, trovärdighet och forskningsetiska aspekter

Inom forskning används begreppen reliabilitet och validitet för att visa på undersökningens kvalitet (Fejes & Thornberg, 2019). Inom kvalitativ forskning rekommenderas ofta att reliabilitet och validitet byts ut till tillförlitlighet och trovärdighet (Fejes & Thornberg, 2019). Detta poängteras även av Kvale och Brinkmann (2009), begreppen tillförlitlighet och trovärdighet kan med fördel användas i stället för reliabilitet och validitet.

Enligt Olsson och Sörensen (2011) handlar reliabilitet om mätningarnas överensstämmelse, ju mera överensstämmelser desto högre reliabilitet. Kvale och Brinkmann (2009) lyfter fram att ett sätt att mäta reliabilitet är att analysera ifall ett resultat kan fås på nytt av andra forskare under en annan tidpunkt. Genom att presentera identiska frågor till informanterna kan reliabiliteten stödjas (Svensson, 1996). I denna undersökning kan reliabiliteten anses vara tillfredsställande. Materialet har samlats in vid olika tidpunkter och från fem olika fokusgrupper. Informanterna i fokusgrupperna har även fått identiska frågor att diskutera och besvara.

Enligt Fejes och Thornberg (2019) mäter validitet hur väl forskningens syfte undersöks genom valda metoder och tillvägagångssätt. Det är skäl att överväga hur väl datainsamlings- samt analysmetoder stöder syftet och forskningsfrågorna (Fejes & Thornberg, 2019). Kvale och Brinkmann (2009) nämner att validitet, det vill säga trovärdighet, handlar om hur väl den valda metoden undersöker det tema som ska undersökas. Trovärdigheten är tillfredsställande i denna undersökning eftersom jag har fått ta del av färdigt insamlat material och kunnat se fokusgruppsintervjuernas relevans för studiens syfte.

Olsson och Sörensen (2011) lyfter fram att det finns fyra olika etiska principer som bör tas i beaktande då en forskare är i samverkan med andra människor. Dessa fyra principer är, principen om autonomi, principen om godhet, principen om att inte skada samt principen om rättvisa (Olsson & Sörensen, 2011). Autonomiprincipen uppfylls då den information som forskaren ger är förståelig och tillräcklig så att mottagaren självständigt förstår uppgiften (Olsson & Sörensen, 2011). I denna studie har tydliga instruktioner getts åt informanterna för att de självständigt ska kunna delta i fokusgruppintervjuerna. Detta tyder på att autonomiprincipen har tagits i beaktande.

Godhetsprincipen handlar om att nå och göra gott för att få fram ny kunskap vilket kan leda till förbättringar (Olsson & Sörensen, 2011). För att detta ska kunna ske, ska studien göras

på ett effektivt sätt (Olsson & Sörensen, 2011). Godhetsprincipen uppfylls i denna studie eftersom syftet är att få fram ny kunskap om hur studerande upplever avhandlingsskrivandet och relationen mellan det framtida yrket och avhandlingen. Detta görs genom att behandla informanterna väl både före och efter intervjusituationen. Genom att få ny kunskap kan fenomen vidareutvecklas och leda till förbättringar.

Principen om att inte skada handlar om att ingen ska utsättas för skada och att det finns respekt för informanterna samt deras integritet och vilka värden de har (Olsson & Sörensen, 2011). Informanterna har fått dela med sig hur de upplever avhandlingsskrivandet och kopplingen mellan det framtida yrket och avhandlingen utan att intervjuaren kommenterat deras utsagor på något negativt sätt. Informanternas integritet tas i beaktande genom att informanterna presenteras som anonyma.

Rättvisprincipen handlar om att alla ska behandlas jämlikt. Urvalet av informanterna görs enligt gällande normer (Olsson & Sörensen, 2011). Alla informanter i denna studie har blivit bemötta jämlikt eftersom de deltagit i samma intervjusituation och fått samma frågor. Informanterna presenteras neutralt och inget svar lyfts fram som bättre eller sämre.

Inom forskningen är det även viktigt att beakta forskarens roll, informerat samtycke, konfidentialitet och konsekvenser (Kvale & Brinkmann, 2009). Forskarens roll framkommer genom att forskaren ska försöka publicera så korrekt vetenskaplig kvalitet som möjligt och undvika att påverka och tolka subjektivt (Kvale & Brinkmann, 2009). I denna studie har jag inte själv gjort intervjuerna vilket innebär att jag inte själv påverkat informanterna under själva undersökningen

Informerat samtycke handlar om att informanterna får ta del av undersökningens syfte och är frivilligt med i undersökningen (Kvale & Brinkmann, 2009). De har även rätt att avsluta sitt deltagande i vilket skede som helst (Kvale & Brinkmann, 2009). I denna studie skrev informanterna under samtycket vid intervjutillfället och hade blivit informerade om vad som förväntas av dem, varför de intervjuas samt att de är frivilligt med i undersökningen.

Konfidentialitet handlar om att informanternas privata integritet skyddas (Kvale och Brinkmann, 2009). Informanterna ska få vara anonyma i undersökningen men samtidigt ifall de önskar presenteras med namn i forskningen (Kvale & Brinkmann, 2009). I denna undersökning presenteras informanternas studiebakgrund. Det framkommer dock inte var de studerar och informanterna presenteras enligt koder beroende på vilken fokusgrupp de deltagit i. Slutligen ska forskaren ta i beaktande ifall undersökningen riskerar att skapa konsekvenser åt de som

deltagit i undersökningen samt den grupp som deltagarna representerar (Kvale & Brinkmann, 2009).

4. Resultat

I detta kapitel presenteras resultaten från undersökningen. Resultaten redovisas i kategorier och inom kategorierna finns olika teman. Kategorierna är kopplade till forskningsfrågorna och har identifierats i relation till dem. Informanterna presenteras med koder som baserar sig på vilken fokusgrupp informanterna hör till (1–5). För att få en klarhet i informanternas svar, har informanterna i varje fokusgrupp ytterligare en bokstav från A-D.

Figur 1. Resultaten i relation till forskningsfrågorna.

Studera ndes upplevelser av Relationen mellan avhandlingen avhandlingsskrivandet och det framtida yrket	
<ul style="list-style-type: none"> ○ Allmän upplevelse ○ Satsning ○ Förväntningar på vad skrivandet kommer att ge ○ Förväntningar på handledaren ○ Förväntningar på seminariegruppen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Koppling mellan avhandling och framtida yrket ○ Nytt a av skrivandet för den professionella identiteten

4.1 Studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet

Utgående från den första forskningsfrågan, det vill säga hur studerande upplever avhandlingsskrivandet, har följande kategorier identifierats: allmän upplevelse, satsning, förväntningar på vad skrivandet kommer att ge, förväntningar på handledaren och förväntningar på seminariegruppen. Dessa beskrivs nedan.

Allmän upplevelse

Informanternas svar på hur de upplever att skriva avhandlingen visar att de flesta upplever det som jobbigt. Sex informanter nämner att de upplever skrivandet som tungt eller jobbigt. Orsaker till detta är bland annat att det är svårt att komma i gång eftersom det känns tråkigt. Vissa informanter känner helt enkelt att det är något som de inte tycker om. Dessutom känns skrivandet stressigt på grund av att skrivandet och var man finns i processen ständigt finns i tankarna.

”Jag upplever att det nog är ganska jobbigt att skriva en avhandling. Svårt att komma i gång med det och att hållas, det är så tråkigt liksom för tillfället eftersom just nu är det jätte slött.” (Informant 1A)

”Jag upplever att det här att skriva avhandling är väldigt så här tungt om man har halkat av kälken så här tidigt.” (Informant 1B)

”Ja, det är nog ett stressigt tillstånd, man tänker ju hela tiden på var man är och hur långt man ska och man är fast i olika tidtabeller och annat.” (Informant 2C)

Tre informanter fortsätter på samma spår och anser att skrivandet är tungt. Samtidigt lyfter de fram att det inte enbart är tungt utan kan även ibland kännas lättare. Informanterna nämner att skrivandet upplevs olika tungt beroende på hurdan period de är i. Informanterna berättar att skrivandet sker i perioder. Tidvis löper skrivandet bra och de går igenom en lättare period, medan tidvis löper skrivandet mindre bra och de går igenom en tyngre period. En del av informanterna som skriver magisteravhandling jämför det med skrivandet av kandidatavhandling. De nämner att för dem känns magisteravhandlingen inte lika stor efter att de skrivit kandidatavhandlingen. En informant berättar även att den tidigare strategin funkade med kandidatavhandlingen inte längre fungerar med magisteravhandlingen.

"...Emellanåt känns det som man skriver bara för att man måste. Eller i början kände jag kanske mer sådan press på det... Nu har jag kommit till ett sådant skede att inte ha några kurser, ingenting. Så nu tycker jag kanske på det viset att det är helt okej, det är inte så farligt sist och slutligen. Jag tycker att då man en gång har skrivit ett kandi så känns det inte lika stort nå mera." (Informant 2C)

"Du har ju alltid lättare perioder och tyngre perioder då du inte kommer någon vart, du vet vad du ska göra och sådant." (Informant 4C)

"Strategin jag hade för kandidatavhandlingen var att prokrastinera så länge som möjligt och sen så skriver man den i ett streck, men, men det går inte riktigt nu med, med den här magisteravhandlingen känner jag." (Informant 5C)

En informant fortsätter på samma spår om kandidatavhandlingen och säger att det är bra träning inför magisteravhandlingen. Däremot tycker en annan informant att skrivandet helt enkelt känns flummigt.

"Det är ju en träning från början att skriva ett kandi." (Informant 4B)

"Jag upplever att skriva en avhandling som lite flummigt på något vis." (Informant 3B)

Två informanter tycker däremot att det är roligt att skriva. Det kommer fram att det är intressant och genom att lära sig mera kan de dra kopplingar mellan olika forskningar. En av informanterna nämner att avhandlingsskrivandet känns trevligare än övriga studier eftersom det är en större helhet som hen får fokusera på.

"Jag tycker det är roligt att skriva gradu. Jag tyckte det var jätteroligt att skriva kanden också. Ja inte vet jag. Jag tycker det är intressant och jag vill veta mera och jag tycker om att dra kopplingar mellan olika forskningar och teorier och sådant här." (Informant 3C)

"Jag tyckte ändå det var trevligare att skriva kandidatavhandlingen än att gå kurser där man har en massa små uppgifter som man aldrig hinner riktigt lägga sig i och till sist kanske man inte ens bryr sig så mycket om de här uppgifterna, att det är bara någonting man måste göra liksom." (Informant 5C).

Satsning

Hur mycket informanterna satsar på att skriva sin avhandling varierar. Fyra informanter tar det som ett jobb och skriver på heltid. Informanterna nämner att satsning på heltid krävs för att ta sig igenom skrivandet. Det poängterar även att det är skrivandet som gäller i stället för ett annat sommarjobb. Tiden ägnas åt skrivandet i stället för annat i livet.

”Det krävs nog nästan det här på heltid för att kunna ta sig igenom det tycker jag.”

(Informant 1D)

”Satsar på att skriva avhandling genom att komma hit och sen så är det som mitt sommarjobb i princip, jag har inte tagit emot någonting, något annat jobb på det viset, så det här är mitt jobb.” (Informant 3B)

”Jag upplever nog att jag måste dedikera nu från och med augusti så blir det nog att sätta åt sidan allt sådant här annat kul i livet och så.” (Informant 1A)

Fem informanter fortsätter på liknande stil. De berättar att de satsar hårt genom att skriva på sommaren. Informanterna betonar att genom att sätta energi på att skriva på sommaren och gå med på kurser som erbjuds som stöd, är satsningen hög. Informanterna har tydliga ramar för hur de ska arbeta med att skriva och har tankar om när de eventuellt ska få avhandlingen färdig. Ekonomiska skäl ligger också i bakgrunden för att satsa hårt.

”...försöker vi få in material för vi hade som tänkt att hela sommaren så sku vi skriva på gradun då, att våren försöker vi hitta allt material och sen så börjar vi med skrivandet. Och målet är då att vara klar till, ja september någon gång kanske.”

(Informant 4B)

”Nå klart alla har ju olika mål och så där men att gemensamt är ju det att man vill bli klar magister liksom och, och inte vet jag, jag satsar nu på liksom att, jag satsar på att försöka hitta ett ämne som ändå intresserar mig så pass att jag f- att jag får den gjord liksom och ja, jag tycker vi, det känns ju som att vi satsar alla ganska mycket när man skriver på sommaren ändå.” (Informant 5A)

”Den där ekonomiska biten har gjort att jag har inga val nå mera, att om jag inte får klar min kandidat så kan jag inte få magisters-studiestöd.” (Informant 1B)

Informanternas svar visar att graden på hur mycket studerande satsar varierar. Två informanter berättar att de satsar tillräckligt för att få avhandlingen godkänd. Två informanter lyfter däremot fram att de vill få bra vitsord. Pressen ligger på att få ett bra vitsord och den pressen kommer från de egna målen.

”Nå det är ungefär så att jag satsar på godkänt, för det är det enda jag har kvar så jag vill få det gjort, jag vill bli klar nu.” (Informant 2B)

”Mest bara att man får godkänt.” (Information 4A)

”Jag håller nog med, att det är nog jag själv som pressar på mig mest. Att inte är det någon lärare som håller på.” (Informant 2C)

”Man vill ju nog prestera i det så att man får bättre än bara godkänt.” (Informant 5B)

Slutligen lyfter två informanter fram att de inte satsar stenhårt. Båda betonar att livet har kommit emellan, och både jobb och andra kurser minskar tiden som de kan lägga på att skriva avhandling. Informanterna nämner att de inte har press på när avhandlingen ska skrivas utan det sker mera spontant, målet är ändå att det skulle ske regelbundet.

”Jag jobbar nu och går andra kurser samtidigt under sommaren så typ när jag orkar så tar jag fram datorn och skriver.” (Informant 3D)

”...målet är nog att skriva färdigt under sommaren nu, att vi har inte faktiskt lagt upp så ordentligt med några planer hittills, utan vi träffas nu då vi träffas, så regelbundet som möjligt, men vi har inte på det sättet lagt upp nån tidsplan, så där att inom juni månad så ska vi ha gjort det här.” (Informant 4C)

Förväntningar på vad skrivandet kommer att ge

Informanternas svar gällande förväntningar på vad skrivande kommer att ge dem varierar. En informant anser att avhandlingsskrivandet kommer att vara till nytta för framtiden eftersom hen kommer att kunna bidra med något nytt.

"...det här skulle vi kunna ta in och att man kan pusha på det i den skola eller kommun man börjar i." (Informant 1D).

Två informanter säger att de tror att deras kunskaper i att skriva vetenskapligt förbättras. Dock anser en informant att kunskapen i att kunna skriva vetenskapligt inte kommer att användas i framtiden. En annan informant betonar att denna kunskap kan vara till nytta i vilket yrke som helst men personligen tycker informanten mera om att skriva mindre styrda dokument. Två andra informanter nämner att utvecklingen börjar med skrivandet av kandidatavhandlingen och fortsätter med skrivandet av magisteravhandlingen. En informant lyfter fram att ökad kunskap inom ämnet förväntas komma med skrivandet. Orsaken till detta är att skribenterna fördjupar sig i ämnet.

" nå den kommer ju hjälpa en att bli lite bättre att skriva akademiskt en sista gång ska vi säga." (Informant 4C)

"... hela ordförrådet liksom och det här hur man formulerar sig som absolut kommer det att va nyttigt i vilket yrke som helst i framtiden... jag får mera ut av att skriva en essä som är lite mera vet ni min stil än att gå bara enligt direktiv." (Informant 5A)

"...jag ska bli bra på att skriva vetenskapligt då jag skriver nu min kandidat, att sedan då jag skriver min gradu så har jag redan det med." (Informant 1B)

"Sedan på kandidatavhandlingen nu så är det ju träning inför gradun." (Informant 2C)

"Man lär sig ju faktiskt någonting eftersom man sätter sig så djupt inne i ett ämne." (Informant 1A)

Av alla informanter nämner fyra att de ser fram emot att bli klara och få ut examen. Vidare anser de att processen utvecklar dem som människor och förbättrar kunskapen om dem själva som skribenter. Även om målet är att bli färdig nämner en informant att det känns ambivalent att bli färdig. En informant känner att motivationen bakom att bli färdig påverkas av den ekonomiska situationen.

"... nog främst att få mina papper i handen... nog tror jag att jag kan växa som människa bara med att jag handskas med det här." (Informant 1A)

"... jag ser framemot att bli färdig med den och få examen och liksom kunna gå vidare, men samtidigt vill jag inte bli färdig med den för jag tycker om att skriva." (Informant 3C)

"jag ska bli färdig med den ganska snabbt ändå så att jag sen bara kan fortsätta att studera i snabbare takt än mina klasskompisar, bara på grund av att jag inte får några pengar från Kela." (Informant 3D)

En del informanter upplever att de inte har förväntningar på vad avhandlingsskrivandet kommer att ge dem. Informanterna ser inte att avhandlingsskrivandet tillför något nytt.

"...jag vet inte om den här magisteravhandlingen på det sättet kommer att ge mig så mycket." (Informant 4C)

"Inte har jag något mycket att säga om det heller." (Informant 4B)

Förväntningar på handledaren

Informanternas svar visar att handledarens roll är viktig i avhandlingsskrivandet. Fyra informanter lyfter fram att de önskar att handledaren ger råd på problem som kan uppstå under skrivandet. Dessutom kan handledaren väcka studerandes motivation för skrivandet. Dock känner en informant att handledaren inte ger det stöd som hen behöver.

"Handledaren är jätteviktig kan jag konstatera." (Informant 3C)

"Nå främst någon som man kan fråga om man har problem, att om det behövs någon hjälp så kan man gå dit och fråga och få lite råd." (Informant 1A)

"Sen så själv fastnar jag alltid på små detaljer så att få fråga om något som inte är relevant eller fråga att är nu det här korrekt eller ej." (Informant 2C)

"Jag hade väntat mig att få liksom mera sådant där mentalt stöd från handledaren." (Informant 1B)

Informanterna önskar även att handledaren tar studerandes avhandlingsskrivande seriöst och hjälper till. Fyra informanter påpekar att då de behöver hjälp ska handledaren kunna hjälpa dem

och ge rätt sorts hjälp. Tre informanter lyfter fram att handledaren behöver tycka om att handleda och ta rollen på allvar. Handledaren ska hjälpa studerande vidare i skrivprocessen.

”Men om man är en handledare så tycker jag nog också att man ska ta det seriöst.”
(Informant 1A)

”Just ett intresse och liksom att handledaren tar en på allvar.” (Informant 4A)

”...han gav tips och så... just det vad vi behövde helt enkelt..” (Informant 3B)

”När du behöver hjälp så ska man få den där hjälpen.” (Informant 4C)

Utöver att få stöd och hjälp av handledaren anser informanterna även att det är viktigt att kommunikationen fungerar. Fem informanter lyfter fram att kommunikationen via e-post med handledaren ska fungera. De önskar att handledaren svarar på informanternas e-post och att de inte behöver vänta länge på att handledaren svarar. Kontakten önskas vara kontinuerlig och ärlig.

”Man ska ha så där kontinuerligt att man ska kunna fråga och få svar inom en snar framtid så där att man ändå kommer överens att om jag skickar in så vet jag ungefär när jag får kommentarer. En ärlig kommunikation.” (Informant 2B)

”Förväntningar på egna handledare så är just att det går att få kontakt med dem och att de svarar” (Informant 3C)

”Men där tycker jag nog att man borde ju nog få förvänta sig att kommunikationen ska fungera.” (Informant 1B)

Informanterna önskar att handledaren har både vetenskaplig och ämnesspecifik kunskap. En informant förväntar sig att handledaren delar med sig av sin ämnesspecifika kunskap och hjälper hen att hitta relevant litteratur. En annan informant påpekar att handledarens kunskap om litteratur och tidigare forskning är viktig.

”...vilka böcker är det okej att använda eller vad finns det för tidigare forskning.”
(Informant 1B)

”Jag förväntar ju mig att hon kan både mitt ämne och sedan det här med avhandling helt super.” (Informant 5B)

För att informanterna ska komma vidare med skrivandet förväntas handledaren ge både positiv feedback och konstruktiv kritik. En informant anser att det positiva som handledaren kommer med behövs eftersom ifall informanten enbart får höra det negativa blir det tungt att skriva. En annan informant håller med om att feedbacken inte enbart kan handla om det som ska förbättras utan det måste också finnas utrymme för att lyfta fram det som är bra och det som informanten har lyckats med. En tredje informant lyfter fram att handledaren bör vara ärlig.

”Om man bara får negativt så är det jäkla tungt.” (Informant 5A)

”...det handlar inte bara om, alltså vad som kan förbättras utan också märka ut och belysa det som är bra i ens text.” (Informant 5C)

”Jag vill verkligen att handledaren ska säga om det är någonting som är faktiskt helt totalt fel eller någonting.” (Informant 4D)

En informant nämner att det känns oklart vad hen kan förvänta sig av handledaren medan en annan informant lyfter fram att planen för avhandlingsskrivandet bör diskuteras i början.

”...jag vet inte riktigt vad jag kan förvänta mig av en handledare.” (Informant 5C)

”Man kanske borde komma överens i början om vad ens mål är med det här och hur länge och sånt, att man inte har olika förväntningar.” (Informant 1D)

Förväntningar på seminariegruppen

De flesta informanter nämner att de förväntningar som de har på den egna seminariegruppen handlar om att få diskutera med andra och att få tips. Sju informanter nämner att diskussioner med de andra i gruppen står högt på listan. Informanterna poängterar att det är uppskattat att se andra i samma situation. Tillsammans med andra studerande kan informanterna diskutera och få nya synpunkter och tips. Informanterna väntar även på opponeringar eftersom de lär sig att opponera samtidigt som de får feedback på den egna texten. Det är även uppskattat att få höra andras åsikter om texten. Överlag upplever informanterna att andra studeranden i seminariegruppen har alltid något att komma med, oavsett om de teman som avhandlingarna handlar om står hög på deras intresselista eller inte.

”Att man får träffa andra och se att andra är i samma situation.” (Informant 1D)

”Det att man kan liksom utbyta tankar och tips och lite så där.” (Informant 2B)

”Man ser mycket då andra har opponerat att ja så där ska man göra och inte så där. Man får lite tips själv till den dagen man själ ska opponera någon annans text.”
(Informant 1D)

”Att man får lite liksom olika åsikter av folk som första gången hör det att vad, vad tycker som om det, låter det som helt galet eller låter det okej.” (Informant 5A)

Två informanter nämner att de inte har några förväntningar. De inte har tidigare erfarenhet om seminariegrupper och inte vet vad som förväntas av dem eller de andra. En informant anser även att det är skönt att det är frivilligt att delta i diskussionen.

”Alltså innan jag började hade jag nog inga förväntningar om man säger- eller jag visste som inte vad jag sku förvänta mig helt enkelt.” (Informant 5B)

”Det här med seminariegrupp så jag vet inte någonting om det, jag har inte varit på något sådant ännu och jag vet inte alls vad det är jag ska delta på hösten heller men det klarnar väl sen någon gång.” (Informant 3D)

”Jag tycker det är skönt att det är frivilligt att delta i de här diskussionerna och sen att det finns liksom någon att fråga.” (Informant 3C)

4.2 Relationer mellan avhandlingen och det framtida yrket

Utgående från den andra forskningsfrågan, det vill säga hur studerande ser på relationen mellan avhandlingen och det framtida yrket, har följande kategorier identifierats: koppling mellan avhandling och framtida yrke samt nytta av skrivandet för den professionella identiteten.

Koppling mellan avhandling och framtida yrke

Informanternas svar visar att de flesta ser en koppling mellan avhandlingen och det framtida yrket. Det som betonas mest är att informanterna ser en nytta för det framtida yrket. Flera

informeranter nämner att de valt att skriva om ett ämne som har en stark koppling till deras yrke. Det material som fås under skrivprocessen och med själva avhandlingen kan de sedan tillämpa i undervisningen. Dessutom kan de tips och tankar som studerande får av personer som de intervjuar för sin avhandling, vara till nytta i arbetslivet.

”Jag tycker att jag har själv valt ett sådant ämne som har en stark koppling till yrket.”
(Informant 2C)

”En stark koppling jo, visst, avhandling, digitalisering och läraryrket, som ju är en stor koppling där emellan... Nyttigt att ha i bagaget.” (Informant 4C)

”Jag har planerat att använda tecken som stöd som speciallärare inom småbarnspedagogik.” (Informant 4D)

Flera informanter lyfter även fram att skrivandet kan stärka och fördjupa deras forskningsbaserade kunskap. Den fördjupade kunskapen kan i arbetet som lärare sedan tillämpas på olika sätt. Förekomsten av vetenskaplig forskning har fått vissa informanter att inse hur den kan utveckla dem själva och hur de kan ha praktiskt nytta av den i det framtida yrket. Några informanter funderar även på vad det innebär att arbeta som forskare.

”Kanske jag kan få någon slags av fördjupad kunskap om som jag kanske kan ha nytta av nära jag jobbar som speciallärare.” (Informant 1A)

”Jag har lärt mig om hur jättemycket forskning det finns och att man faktiskt kan få tag på det, och att det kan ha en praktisk nytta i ens yrke.” (Informant 1B)

”Man får en högre nivå själv och att man får lära mycket vetenskapligt.” (Informant 1D)

”Om jag börjar forska är kopplingen stor.” (Informant 3C)

En del informanter upplever att de blivit mer självmedvetna under skrivprocessen. Självmedvetenheten kan hjälpa dem att förstå hur de jobbar och ger kunskap i att avgöra hurdan litteratur som passar för ett aktuellt ändamål. Det leder enligt en informant till att den analys som görs kan anpassas bättre till övriga teman än enbart den som är aktuell i avhandlingen.

”Mera självmedvetenhet och att jag ser hur jag själv jobbar.” (Informant 1A)

”På grund av min avhandling så kommer jag att kunna säga att den där boken vill jag inte ha och den vill jag ha, och kanske att jag kan applicera min analys på annat än bara historieläroböcker.” (Informant 1B)

Informanterna lyfter fram att de har lärt sig mera om ämnet och att de på detta sätt utvecklats. Andra anser att det är intressant att se om den egna forskningen kommer att leda till något nytt. Hela avhandlingsskrivandet lyfts fram som en sorts träning inför att ta ansvar för andra projekt.

”Eftersom man utvecklas så kan man ha nytta av vad man lärt sig.” (Informant 2B)

”Intressant att se om man kommer att komma fram till någonting nytt.” (Informant 4C)

”Det känns som att man tränar sig på att behandla större projekt.” (Informant 5C)

Nytta av skrivandet för den professionella identiteten

Fyra informanter lyfter fram att skrivandet gett dem ökade kunskaper och att de kan ha nytta av dem med i det professionella yrket. Informanterna betonar att skrivandet ger chans att få mera kunskap om det ämne som avhandlingen handlar om, ämneskunskapen ökar och de får en fördjupning i ett ämne.

”Jag får lite mera kunskap och få gå på djupet på vad det gäller med läs- och skrivsvårigheter.” (Informant 1A)

”Ämneskunskapen.” (Informant 3C)

”Mer kunskap i ämnet.” (Informant 5C)

Tre informanter lyfter fram den professionella utvecklingen som nytta av skrivandet. De nämner att den egna avhandlingen och de resultat de får, sätter i gång en tankeprocess. Dessutom anser de att den professionella identiteten formas av skrivandet. En informant lyfter fram att skrivandet kan hjälpa hen att känna sig professionell eftersom hen inte enbart har färdigheter för det praktiska arbetet utan även akademiska färdigheter.

”Jag får själv en tankeställare med det här, de här resultaten vi har fått.” (Informant 3B)

”Jag tror att det formar en och ens professionella identitet någorlunda, utvecklas i den här processen.” (Informant 2C)

”Det kan hjälpa en att känna sig mer professionell, att man har en del av den här akademiska världen, så där är det där läraryrket inte bara ett praktiskt yrke, utan det har också den där forskningsbakgrunden. Det är kanske inte själva avhandlingen, utan det kan ju vara själva utbildningen som ger en den där professionella identiteten.”
(Informant 1B)

Två informanter anser att skrivandet stärker deras skrivteknik och utvecklar deras skrivande av texter. Ytterligare två informanter lyfter fram erhållandet av källkritik som en följd av skrivprocessen. Skrivandet hjälper studerande att bli mer källkritiska och att förstå om det handlar om åsikter eller forskningsbaserade fakta.

”Din egen skrivteknik.” (Informant 4C).

”Hoppas på att bli bättre på att skriva texter för det behöver man göra i framtiden.”
(Informant 5C)

”Man ser skillnad på vad som är någons åsikt om en sak och vad som är forskning.”
(Informant 1B)

”Man blir lite mer källkritisk. Man vet vad som är forskning och vet var man hittar den.” (Informant 1D)

Informanternas svar visar att avhandlingsskrivandet upplevs på olika sätt och detta beror i sin tur på varierande orsaker. Det finns liknande mönster i informanternas svar och skrivandet av en vetenskaplig avhandling är ett stort projekt som väcker känslor.

5 Diskussion

I detta kapitel diskuteras undersökningens resultat med koppling till tidigare forskning i den teoretiska bakgrunden. Undersökningens metod diskuteras och förslag på fortsatt forskning ges avslutningsvis.

5.1 Resultatdiskussion

Syfte med denna studie är att undersöka studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Forskningsfrågorna fokuserade på hur studerande upplever avhandlingsskrivandet och hur de ser på relationen mellan avhandlingen och det framtida yrket. I relation till den första forskningsfrågan identifierades fem olika kategorier. Dessa fem kategorierna är allmän upplevelse, satsning, förväntningar på vad skrivandet kommer att ge, förväntningar på handledaren och förväntningar på seminariegruppen. I relation till den andra forskningsfrågan identifierades två kategorier. Dessa kategorier är koppling mellan avhandling och det framtida yrket samt nyttan av skrivandet för den professionella identiteten. Resultatet diskuteras i det följande utgående från de två forskningsfrågorna.

Studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet

Magisteravhandlingen är en del av den forskningsbaserade lärarutbildningen och ett formellt dokument med avsikt att producera och presentera ny kunskap (Toom m.fl., 2010). Målet är dock inte enbart att producera nya forskare utan även att utveckla studerandes kunskaper för det framtida yrket (Toom m.fl., 2010). Även om målet är att utveckla studerande visar resultatet i denna studie att flera informanter upplever skrivandet av avhandlingen som tungt. Avhandlingsskrivandet kan väcka stress och kännas tråkigt. Några informanter anser att det känns tungt att skriva avhandling men samtidigt kan de uppleva stunder då skrivandet går bra, skrivandet sker i perioder. En klar minoritet av informanterna anser att skrivandet är roligt. Resultatet i denna avhandling strider emot tidigare forskning. En orsak till detta kunde vara att informanterna som deltog i denna studie deltog alla i en skrivverkstad. Med tanke på att

skrivverkstaden erbjuds som en sorts extra stöd kan detta påverka att informanternas svar beror på att de var i behov av mera stöd i skrivandet.

Över hälften av informanterna berättar att de satsar mycket på avhandlingsskrivandet. En del ägnar så mycket tid på skrivandet att de inte tagit något sommarjobb. Tydliga ramar underlättar skrivandet och en del informanter satsar på skrivandet genom att gå på stödkurser. Hur viktigt det är att prestera en bra avhandling varierar bland informanterna. Några informanter satsar att det är tillräckligt att bli godkända medan andra satsar på högre vitsord. Skrivandet sker inte alltid heller enligt planen. En informant nämner att jobb utanför studierna och andra kurser tar mesta delen av tiden och avhandlingsskrivandet får sedan ske då hen har ork.

Resultaten visar att en minoritet av informanterna förväntar sig att bli bättre på att skriva vetenskapligt. I kontrast till detta, lyfter en informant fram att hen inte kommer att ha nytta av kunskapen i framtiden. Toom m.fl. (2010) poängterar att studerande utvecklar sitt sätt att tänka vetenskapligt genom att läsa forskningsbaserad litteratur och skriva vetenskapliga uppsatser. En del av informanterna förväntar sig att bli färdiga och få examen och anser att de blivit bättre skribenter tack vare skrivandet. Klasslärarutbildningen är forskningsbaserad och det är obligatoriskt att ha en magisterexamen för att bli behörig lärare (Eklund, 2019; Niemi, 2011). Hansen m.fl. (2010) lyfter även fram att avhandlingsskrivandet utvecklar studerande både i att behärska forskningsmetoder och att systematiskt analysera. En del informanter i studien upplever dock att avhandlingsskrivandet inte ger dem någonting.

De flesta informanterna anser att handledaren har en stor och viktig roll. Informanterna lyfter fram att de förväntar sig att handledaren ger råd, väcker motivation och hjälper dem på rätt sätt. Alla lärarstuderande ska ha en handledare under skrivprocessen även om arbetet sker självständigt (Avhandlingsguiden, 2022). Resultatet visar även att flera informanter förväntar sig att kommunikationen med handledaren fungera bra oberoende om det sker ansikte mot ansikte eller via e-post. Handledaren förväntas även ha både vetenskapligt och ämnesspecifikt kunnande. Handledaren bör ha magisterexamen men kan även ha högre utbildning (Avhandlingsguiden, 2022). Kraven på handledarens utbildning förstärker det vetenskapliga och ämnesspecifika kunnandet. Även om förväntningarna på handledaren är höga kommer det i studien fram att alla studerande inte känner att de får rätt sorts stöd av handledaren.

I relation till avhandlingsskrivandet finns seminarier där lärarstuderande både presenterar sin avhandling och argumenterar för den (Aspfors m.fl., 2021; Hansén m.fl., 2015).

Resultatet visar att majoriteten av informanterna har höga förväntningar på den egna seminariegruppen eftersom de förväntar sig få diskutera med andra och få tips. Att se andra i liknande situation är uppskattat och många väntar på opponeringen eftersom de utvecklas i det samt får feedback på det som de själva åstadkommit. Resultatet visar således att dessa seminarier har en viktig roll i avhandlingsskrivandet. Några informanter visste inte vad de ska tänka om seminariegruppen eftersom de inte hade tidigare erfarenhet av den.

Relationer mellan avhandlingen och det framtida yrket

Resultatet visar att de flesta informanterna upplever att det finns en koppling mellan avhandlingen och det framtida yrket. Avhandlingen ses som nyttig för framtiden och ämnet som studerande skriver om anses ha en stark koppling till det framtida yrket. Lunenburg och Irby (2008) lyfter fram att vissa studerande upplever att det är enkelt att komma på ett tema att skriva sin avhandling om. Informanterna väljer även ofta att skriva avhandlingar om teman som de kan använda i arbetet som lärare.

Toom m.fl. (2020) lyfter fram att målet med att studerande skriver avhandlingar är att utveckla kunskaper som de har nytta av i det pedagogiska arbetet med eleverna. Hansén m.fl. (2012) poängterar även att lärarstuderande ska kunna tänka och reflektera kritiskt vilket stärker deras självständighet och förmåga att koppla samman klassrumshändelser med kunskaper om teori och praktik. Avhandlingsskrivandet ska vidare stärka studerandes kunskaper i det professionella kunnandet och i att göra beslut (Hansén, m.fl., 2012). Resultatet från studien visar att vissa informanter upplever att de har lärt sig mera om ämnet och anser att de kommer att ha nytta av det. Flera informanter lyfter fram att deras forskningsbaserade kunskap blivit djupare och att de senare kan tillämpa den som lärare. Dessutom visar resultatet att informanterna blivit mera självmedvetna och kan analysera övrigt material än enbart avhandlingens innehåll.

Enligt Munthe och Rogne (2015) är den forskningsbaserade lärarutbildningens mål att stöda studerandes utveckling till autonoma lärare som kan grunda sitt tänkande på forskning samt producera ny forskning. Jakhelln m.fl. (2019) noterar även att den forskningsbaserade lärarutbildningen utvecklar studerandes förståelse av både forskningsprocessen och de resultat som forskningen presenterar. Avhandlingsskrivandet i den forskningsbaserade lärarutbildningen producerar och presenterar ny kunskap (Niemi, 2011). Resultaten visar att några informanter anser att skrivandet av avhandlingen utvecklar den professionella identiteten

och sätter i gång nya tankar. Informanterna nämner att skrivandet formar den professionella identiteten och att de akademiska färdigheterna stärker den.

Haagensen m.fl. (2020) lyfter fram att även det kritiska tänkandet ska utvecklas under studierna. En informant nämner att de upplevt att skrivandet av avhandlingen har hjälpt hen att bli mer källkritisk. För att kunna vara källkritisk bör det kritiska tänkandet utvecklas, vilket skett under utbildningen.

5.2 Metoddiskussion

Syftet med undersökningen var att undersöka studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och deras tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Eftersom avsikten var att undersöka studerandes upplevelser och tankar valdes en kvalitativ studie och hermeneutik som ansats (Trost, 2010). Enligt Barbosa da Silva och Wahlberg (1994) är målet med hermeneutik att få fram budskap som visar upplevelser av något fenomen. Detta stöder valet av hermeneutik som ansats i denna studie. I denna studie är syftet att undersöka studerandes upplevelser och tankar. Genom en kvalitativ analys av materialet har det varit möjligt att hitta olika mönster som visar likheter och skillnader i studerandes svar.

Inom kvalitativ forskning används olika datasamlingsmetoder, exempelvis intervju (Holme & Solvang, 1997). Svensson och Starrin (1996) nämner att kvalitativa intervjuer handlar om att upptäcka och förstå. Kvale och Brinkmann (2009) lyfter fram att fokusgruppsintervjuer handlar om att temat som diskuteras i gruppen är mittpunkten och målet är att få diskussioner kring temat som visar hur alla deltagare från sin egen synvinkel upplever det. I denna studie har temat varit studerandes upplevelser av avhandlingsskrivandet och tankar om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Eftersom deltagarnas upplevelser och tankar är målet, är fokusgruppsintervju en lämplig datainsamlingsmetod.

I denna avhandling analyserades 15 informanters svar. Gemensamt för dessa informanter är att de alla har studerat till klasslärare eller speciallärare och har deltagit i en forskningsbaserad lärarutbildning. Dessutom håller alla informanter på med att skriva en avhandling. Halkier (2010) lyfter fram att beroende på hur känsligt temat som diskuteras är, är det skäl att fundera på gruppstorleken. Temat i denna avhandling är inte särskilt känsligt vilket innebär att större grupper kunde ha deltagit i fokusgrupperna. Halkier (2010) nämner att ifall

fokusgruppen är enda datainsamlingssättet bör det finnas flera fokusgrupper för att samla in tillräckligt med data. I denna studie var det totalt fem fokusgrupper.

Det insamlade materialet transkriberades och sorterades i större teman och mindre kategorier. Dahlin-Ivanoff (2017) lyfter fram att analysen av materialet ska ske genom att forskningsfrågorna tas i beaktande. I denna studie har arbetet kring materialet skett med forskningsfrågorna i åtanke vilket innebär att resultaten i form av teman och kategorier presenteras i relation till dem. Innehållsanalysen har varit en bra val för att analysera insamlade data. Enligt Olsson och Sörensen (2011) är innehållsanalys aktuell som analysmetod då dokument både i talat och skriven form analyseras. Eftersom materialet som samlades in både fanns i talat form och senare även i skriven form efter transkriberingen, var innehållsanalys en lämplig analysmetod.

5.3. Förslag på fortsatt forskning

Denna avhandling fokuserar på hur studerande upplever avhandlingsskrivandet och vilka tankar de har om avhandlingen i förhållande till det framtida yrket. Fortsatt forskning kunde därmed fokusera på klasslärare och speciallärare som jobbat några år i yrket och hur de upplever avhandlingen i förhållande till sitt yrke. Det skulle vara intressant att följa dessa lärare från och med att de skriver avhandlingen till att de jobbat några år som lärare. På detta sätt skulle det vara möjligt att få fram ifall informanternas tankar och upplevelser utvecklas och ändras under åren. Detta kunde ge värdefull information till den forskningsbaserade lärarutbildningen med tanke på de teman som studerande uppmanas välja för sina vetenskapliga avhandlingar. Således kunde studerande i högre grad uppmuntras att skriva om teman som de verkligen kommer att ha nytta av i framtiden.

Ett annat förslag på fortsatt forskning är hur studerande upplever skrivandet av avhandlingen i slutskedet av sina magisterstudier. Eftersom den forskningsbaserade lärarutbildningen är uppbyggd på så sätt att de flesta studerande skriver magisteravhandling i slutet av studierna skulle det vara intressant att undersöka ifall det skulle finnas alternativa lösningar. Fortsatt forskning kunde därmed fokusera på resultatet av att avhandlingsskrivandet skulle delas upp i mindre obligatoriska kurser.

Ett tredje förslag på vidare forskning är att undersöka studerandes tankar om ensamhet i skrivandet. I denna studie framkom att en del studerande upplever att de inte får tillräckligt stöd av handledaren i skrivprocessen. Således skulle detta vara ett intressant tema att undersöka för att vidare kunna utveckla det stöd studerande får under skrivprocessen. Studiepsykologens andel i skrivprocessen kunde även undersökas och om regelbundna gemensamma seminarier och föreläsningar i mindre grupper tillsammans med studiepsykologen kunde stöda studerande under skrivprocessen.

Litteratur

Aspfors, J., Eklund, E., Holand, A.M., Fiskum, T.A., Hansén, S-E., & Jegstad, K.M. (2021). Scientifically Designed Teacher Education – Teacher Educators’ Perceptions in Finland and Norway. *Nordic Journal of Comparative and International Education*, 5(1), 85-103. <http://doi.org/10.7577/njcie.4122>

Barbosa da Silva, A., & Wahlberg, V. (1994). I B. Starrin & P-G. Svensson (Red.), *Kvalitativ metod och vetenskapsteori (s.41)*. Studentlitteratur.

Bell, J. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Studentlitteratur.

Dahlin-Ivanoff, S., & Holmgren, K. (2017). *Fokusgrupper*. Studentlitteratur.

Denscombe, M. (2018). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Studentlitteratur.

Dufour, Y. (2004). Is a thesis right for you. I S. Burton & P. Steane (2004) *Surviving Your Thesis. R (s.9)*. Routledge. <https://doi-org.ezproxy.vasa.abo.fi/10.4324/9780203299975>

Eklund, G. (2019). Master’s Thesis as Part of Research-Based Teacher Education: A Finnish Case. *Journal of Teacher Education and Educators*, 8(1), 5–20.

Eklund, G. (2018). Student teachers’ experiences of research-based teacher education and its relationship to their future profession – A Finnish case. *Nordisk Tidskrift för Allmän Didaktik*, 4(1), 3-17.

Fejes, A. & Thornberg, R. (2019). *Handbok i kvalitativ analys*. Liber.

FINLEX. (2003) *Lag om grundläggande utbildning*.
<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980628>

Haagensen, J., Eklund, G., & Aspors, J. (2020). Values and Beliefs Matter: Newly Qualified Teachers' Experiences of Relational Trust. *Journal of Teacher Education and Educators*, 9(3), 329–347.

Halkier, B., & Torhell, S. (2010). *Fokusgrupper*. Liber.

Hansén, S-E. & Eklund, G. (2014). Finnish teacher education – challenges and possibilities. *Journal of International Forum of Researchers in Education*, 1(2).

Hansén, S-E., Eklund, G., & Sjöberg, J. (2015). General Didactics in Finnish Teacher Education – the case of class teacher education at Åbo Akademi University. *Nordisk Tidskrift för Allmän Didaktik*, 1(1), 7–20.

Hansén, S-E., Forsman, L., Aspors, J. & Bendtsen, M. (2012). Visions for teacher education experiences from Finland. *Acta Didactica Norway*, 6 (1).

Holme, I. & Solvang, B. (1997) *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Studentlitteratur

Jakhelln, R., Eklund, G., Aspors, J., Bjørndal, K., & Stølen, G. (2019). Newly qualified teachers' understandings of research-based teacher education practices in Finland and Norway. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 65(1), 123–139.
<https://doi.org/10.1080/00313831.2019.1659402>

Krokfors, L., Jyrhämä, R., Kynäslahti, H., Toom, R., Maaranen, K., & Kansanen, P. (2006). Working while teaching, learning while working: students teaching in their own class. *Journal of Education for Teaching*, 32(1), 21-36. <https://doi.org/10.1080/02607470500510928>

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur.

Lantz, A. (2007). *Intervjumetodik*. Studentlitteratur

Lavonen, J. (2020). Curriculum and Teacher Education Reforms in Finland That Support the Development of Competences for the Twenty-First Century. I F. M. Reimers (Red.), *Audacious Education Purposes* (s.65). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-41882-3_3

Lunenburg, F.C., & Irby, B. J. (2008). *Writing a Successful or Dissertation: Tips and Strategies for Students in the social and Behavioral Sciences*. SAGE.

Munthe, E., & Rogne, M. (2015). Research based teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 46, 17–24. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2014.10.006>

Niemi, H., & Jakku-Sihvonen, R. (2011). Teacher education in Finland. I M. V. Zuljan & J. Vogrinc (Red.), *European dimensions of teacher education – similarities and differences* (s. 33–52). Fakulteten för pedagogik. Ljubljana universitet.

Niemi, H. (2011). Educating student teachers to become high quality professionals – a Finnish case. *CEPS Journal*, 1(1), 43–66. <https://doi.org/10.26529/cepsj.440>

OAJ. (2020). *Opettajana perusopetuksessa*. <https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyon/opettajana-perusopetuksessa>

Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen: kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. Liber.

Opintopolku. (2023). *Luokanopettaja, kandidaatti ja maisteri*.
<https://opintopolku.fi/konfo/fi/koulutus/1.2.246.562.13.000000000000000002954>

Puustinen, M., Sääntti, J., Koski, A., & Tammi, T. (2018). Teaching: A practical or research-based profession? Teacher candidates' approaches to research-based teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 74, 170–179.

Statistikcentralen. (2017). *Universitet*. https://www.stat.fi/meta/kas/yliopisto_sv.html

Svensson, P-G. (1996). I B. Starrin & P-G Svensson (Red.), *Kvalitativa studier i teori och praktik (s.209)*. Studentlitteratur.

Svensson, P-G. & Starrin, B. (1996). *Kvalitativa studier i teori och praktik*. Studentlitteratur.

Tirri, K. (2014). The last 40 years in teacher education. *Journal of Education for Teaching*, 40(5), 600–609.

Toom, A., Kynäslähti, H., Krokfors, L., Jyrhämä, R., Byman, R., Stenberg, K., Maaranen, K., & Kansanen, P. (2010). Experiences of a Research-based Approach to Teacher Education: suggestions for future policies. *European Journal of Education*, 45(2), Part II.

Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur.

Undervisnings- och kulturministeriet. (u.å.). *Universiteten i Finland*.
<https://okm.fi/sv/universitet>

Vasa Övningsskola (2020). *Forskning och utveckling*. <https://www.abo.fi/vos/fou/>

Westlund, I. (2015). Hermeneutik. I A. Fejes, A. & Thornberg, R. (Red.) *Handbok i kvalitativ analys* (s.72). Liber

Yle (2019). Österbotten. *Rekordmånga vill bli lärare i Svenskfinland: "Glädjande för de med barn som ska gå i skola på svenska"*. <https://svenska.yle.fi/a/7-1377989>

Yle (2020). Inrikes. *Läraryrket lockar igen – unga tycker att arbetet är meningsfullt och ger en möjlighet att påverka framtiden*. <https://svenska.yle.fi/a/7-1492659>

Yle (2021). Österbotten. *Åbo Akademi får miljondonation av Kulturfonden: "Läraryrket är i nyckelposition"*. <https://svenska.yle.fi/a/7-10007370>

Åbo Akademi (2021). *Pressmeddelande. Miljondonation till Åbo Akademi från Svenska kulturfonden – möjliggör satsningar på bland annat pedagogik och läraryrket*. <https://www.abo.fi/nyheter/miljondonation-till-abo-akademi-fran-svenska-kulturfonden-mojliggor-satsningar-pa-bland-annat-pedagogik-och-lararyrket/>

Åbo Akademi (2022). *Avhandlingsguiden. Ett hjälpmedel i slutskedet av studierna och för handledare av avhandlingar*. <https://web.abo.fi/lc/guider/Avhandlingsguide.pdf>

Ödman, P-J., (2007). *Tolkning, förståelse, vetande. Hermeneutik i teori och praktik*. Norstedts akademiska förlag.

Bilaga 1: Intervjumanual

TEMAFRÅGOR

INTRODUKTION

- Presentera er kort för varandra, t.ex. studieinriktning, i vilket skede av studierna ni är och vad ni skriver avhandling om?

AVHANDLINGSSKRIVANDE

Berätta och diskutera

- hur ni upplever att skriva avhandling
- hur ni satsar på att skriva avhandling
- vilka förväntningar ni har på vad avhandlingsskrivandet kommer att ge

FÖRVÄNTNINGAR

Berätta och diskutera

- hurdana förväntningar ni har på era egna handledare
- hurdana förväntningar ni har på er egen seminariegrupp
- hurdana förväntningar ni har på skrivverkstäderna
- hur ni ser på skrivverkstäderna i förhållande till övrig handledning i avhandlingsprocessen

SKRIVVERKSTÄDER

Berätta och diskutera

- varför ni deltar i skrivverkstäderna
- hur ni är som skribenter. När skriver du, var skriver du, vad skriver du, hur skriver du?
- vilka tankar ni har om vetenskapligt skrivande
- vad skrivhandledning innebär
- hur en god skrivhandledare ska vara

RELATIONEN MELLAN AVHANDLING OCH FRAMTIDA YRKE

Berätta och diskutera

- hur ni ser på kopplingen mellan avhandlingen och det framtida yrket
- vilken nytta avhandlingsskrivandet har för er egen professionella identitet

Är det någonting annat som ni ännu vill berätta?